

Í rangastrúpan

Oddagrein

DAGFINNUR Danbjørg tykist at hava fingið Javnaðarflokkinn, javnaðarpolitikk og Sosialin í rangastrúpan. Í langari grein í Dimmalætting viðger hann sosialu tilvitan Javnaðarflokksins og hvussu flokkurin skal hava svikið sitt grundarlag.

ÚTGANGSSTØÐIÐ er ein oddagrein herfyri. Í henni varð stóðan hjá vanligu færoyinginum fyrst í nítíðrunum umrødd og oddagreinin áðanandi: »Heldur ikki Javnaðarflokkurin var nóg tilvitandi um, at færoyski lønarbeiðarin - nú uttan yvirfíð - og tann arbeiðsleysi færoyingurin høvdu ikki pening til lívsins uppihald, tiansheldur rentur og avdrøg.«

HETTA fær Dagfinnur Danbjørg til, at nú hevur Javnaðarflokkurin eina asosiala tilvitan og at hetta eru orð Javnaðarflokksins, sambært tí orðaskifti, sum hevur verið um flokk og blað.

HER skal sláast fast, at Javnaðarflokksins sosiala tilvitan og flokksins stríð fyr sosialum rættvisi er ikki broytt. Javnaðarflokkurin hevur virkað og stríðst fyri øllum teimum sosialu ábótunum, sum eru gjørdar her á landi, og tað ger hann framvegis. At sosiala tilvitani er ektað og stingur djúpt, kemur týðuliga til sjóndar á landsfundum flokksins og í flokksins politikki.

BROTÍÐ oman fyri er nevnt í grein um búskaparskræðlið og ta stóðu, sum tók seg upp, eftir at bankarnir fóru á heysin. At tey búskaparligu inntrivini fóru at hava so álvarsligar avleiðingar fyri vanligu færoyingini, dugdi neyvan nakar politikari ella búskaparfrøðingur at ímynda sær. Men ídag mugu vit áðanna, at inntrivini fóru ikki nóg sosialt avvegað og tí gjørdist stóðan hjá nógvum færoyskum familjum út av lagi vánalig.

HESIN spurningurin er bæði viðgjørdur á hesum stað, eins og á landsfundum flokksins, og at henda stóðan var óivað ein høvuðsorsøk til tað út av lagi rinda valúrlitið í 1994, munnu flestu javnaðarfólk hava áðannað.

HUGSJÓNARLIGA grundarlagið hjá Sosialinum er tann sosialdemokratiska hugsjónin. Hana hevur Sosialurin víst á og virkað fyri í oddagreinum sínum, har politiska kósir kemur til sjóndar. Á hesum stað hevur blaðið mangan víst á viðurskifti, tá javnaðarpolitikkurin iki hevur verið nóg góður, ella tá misljóð hevur verið millum ríkan politikk og hugsjónarliga grundarlagið. V.ø.o. hevur blaðið verið flokksins samvitska og hevur óivað eisini elvt til innanhýsis orðaskifti, um politikkurin nú er tann rætti ella ikki.

Gongdin seinastu 20 árin hevur gingið á tað borðið, at blaðið - eins og øll onnur blað í Norðurlöndum - er broytt frá tí at vera eitt politiskt meinigheitsblað til eitt vanligt tíðindablað. Blaðsins sjálvstøða er økt munandi, og blaðið hevur tað redaktionella frælsi, sum flest allir blaðútgevarar - í einum demokratiskum anda - geva eini blaðleiðslu. Vitandi um, at onkuntíð eru áskoðanirnar ikki tær somu.

Sosialurin

Ólavssøka 1997

Góðu færoyingar, góðu ólavssøgestur!

Einaferð í teirri tíðini, tá ið Risar og Kellingar fóru til, - ella stutt aftaná tað, - í hvussu so er so langt síðani, at vit eingi haldgøð prógv ella skrivaðar keldur hava um tað, - komu fólk til Føroya og búsettust her. Vit vita ikki fyri vist, nær tey fyrstu komu, hvaðani tey komu, ja vit vita heldur ikki, hvar í Føroyum tey búsettust. Søgur og sagnir siga frá elstu søgu okkara, og fornfrøðingar finna viðhvørt prógv, ið kunnu staðfesta partar av tí, sum verður fortalt. Skrivlingar keldur í londunum rundanum okkum siga eisini frá okkara víðurskiftum.

Tí eru vit rættiliga vís í, at færoyingar hava hildið ting her í Havn síðan umleið ár 900. Úr óbygdum, har vinir og frændir hittust, til tann stað vit í dag kenna.

»Tórshavn, býurin har eg var føddur, skapar ikki framúr, hvørki í stórbærum vakurlika ella sjáldsamari umgerð, og heldur ikki við einastandandi avrikum. Eitt eiti av einum lítlum býi millum hav og heiðar. Men hesin lítil staðurin er ikki bara høvuðsstaðurin í einum heilt lítlum oyggjalandi og størsti býur, ið liggur næstur innan fleiri hundrad kilometrar; hann kann herumframt, sum eins og hvør blettur á knøttinum, har menniskju verða fødd og vaksa til, við røttum kalla seg heimsins nalvi. Tað var her, at sól og máni fyrstu ferð komu til sjóndar, tað var her, at nátt og dagur vórðu til.«

Nakað soleiðis sigur William Heinesen í tí brotinum, har Havnin gerst heimsins nalvi.

Nú er tað ikki Havnin sum so, ið er heimsins nalvi, men heimbyrin; staðið har vit vaksa upp og uppliva heiminn fyri fyrstu ferð.

Vit eru nóg, sum eru vaksin upp í Havn, og sum tí kunnu taka undir við William Heinesen. Kanska einamest um summarið, tá mjørkin sýgur niður yvir býin, og vit valla siggja grannahúsin. Tá Nólsoyggj-in, okkara trúfasti verji, er burtur í fleiri dagar, tá er tað knappliga, at heimurin verður skapaður av nýggjum, tá Gud skilir vatnið og skapar himmalin og jørðina, tá loftið verður høgt, og landið fær skap og lítið aftur. Tá er lætt at ímynda sær, at Adam og Eva góvu djórnum nøvn úti á Reyni, og at Ørkin strandaði á Kirkjubøreyni.

Ellá tíðliga ein summarmorgun úti á Tinganesi, áðrenn býurin vaknar, og alt

enn er kvirt, sólin skínur og tíðin steðgar, Tinganes, Reynið, Eystara og Vestara Vág, býurin, sum breiðir seg inn í Havnardal og niðan í Gundadal og niðan á Húsareyn, út á Argir og niðan til Hoyvíkar. Tað var eitt vakurt pláss, teir gomlu valdu til tingstað, og væl var valt, tí hetta varð samstundis miðdepilin í øllum Føroyum.

Nalvastrongurin gekk í nógv ár til Noregs, og sum felags síðarv fingur vit ólavssøkuna til minnis um Ólav Halga og bardagan á Stiklastøðum í 1030. Men nalvastrongurin er langt síðani kliprtur, og meðan onnur eru givin, hava vit hildið fram at halda ólavssøku, soleiðis at vit næstan halda hana vera okkara burturav.

Tá samanum kemur kunnu vit kanska siga, at Ólavssøkan er ein tann sterkasta ímyndin av færoyskum samleika. Ólavssøkan sum í øldir hevur sameint ting og vøku, og samstundis er so nóg annað: handil, mentan, ættarbond, vinarbond, ástarbond. Her eru møtir og kirkjugongd, sjónleikur og tónleikur, dansur og sangur, framsýningar og ítróttur, og framum alt her eru fólk, tú hittir vinir og kenningar, havnarfólk, fólk av bygð og færoyingar úr útleigd. Tí Ólavssøkan er okkara og upprunalig, hon er ikki eitt tiltak, vit hava funnið fram ella funnið uppá fyri at tekkjast nýggju tíðina við vaksandi ferðavinnu.

Hetta er ikki karneval í Rio ella Tivoli í Keypmannahavn, hetta er heldur ikki seytjandi mai í Norra. Ólavssøkan er aldargamal síðarvur við kappróði og

færoyskum dansi - men nú eisini við tivoli, candy-floss og gyrðislopi - tí vit eru ikki avbyrgd av Evorpu, men taka forvitin og fegin við tí nýggja og royna tað uttan at sleppa og missa fátæfistið í søgu og mentan.

Helst eru tað mong, sum ikki dáma alt hetta nýggja og popputa, men ólavssøkan er rúmlig sum okkara samfelag. Her skal vera pláss fyri øllum.

Ítrótturin hevur ein stóran leiklut á øllum stevnum. Ólavssøkan er einki undantak. Kappingar hava altíð verið, og tað er væl hugsandi, at kappast hevur verið longu frá fyrsta tíð, tá tingið er komið saman í Havn. Ikki var tað fótbólturn ella gyrðislop, men heldur vápnaleikur og - kanska hava teir funnið færoya sterkasta mann.

Tað sigst, at kappróðurin hevur sín uppruna í ólavssøkuna, at bátarnir, sum stevndu til Havnar til ting, fóru at kappast um, hvør varð fyrstur, tá teir sóu hvønn annan úti á fjørðinum. Kanska er hetta søgn, men tað ger tað eitt sindur stuttligari at siga útlendingum frá um kappróður, og hví nógvalda hann vera okkara tjóðarítrótt.

Ólavssøka, gamla fragdartilfæroya garpar stevnafróir, um teir evna, til at halda gleim í Havnarby.

Ingigerd á Trøðni setti ólavssøkuna í ár.

Ja, latið so Ólavssøkuna koma, býurin hevur fyrreikað seg væl, her er snøggað og ruddað. Latið okkum vísa tað gestablíðni, sum kemur av, at vit eru góð við Havnina og errin av teimum tiltøkum, sum eru, og tí arbeiði, sum er lagt í tey.

Norrøna er komin við ólavssøgestum og ferðafólki, eitt ferðamannaskip liggur uttanfyri molan í dag og eitt kemur í morgin. Hesi eru eisini við til at gera ólavssøkuna góða. Latið eisini tey fáa eina góða ólavssøku.

Við hesum ynskjum seti eg Ólavssøkuna 1997! Góða Ólavssøku øll somul.

MOONSHOT

spæla í Stokkastovuni í Runavík í kvøld.

Stokkastovan

Brúktur bilur til sølu

Scania P92 - 4x2 - 260

lastbilur við vørukassa og lift

Er í sera góðum standi

AVIS **mazda** **SCANIA**

Johannes Berg • Staravegur 1 - 3 • Tlf. 13535 • Fax. 17735